

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POSTOM NA MJESEC K 125. ZA TROMJESEC K 375 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA.— PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARJI“ (Dr. KRSTELJ I DRUGI.) — RUKOPISI NE VRAČAJU SE. — NEFRAN-KIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Stranke u hrvatskim zemljama.

Ne mislimo pisati o progonačima ili o ruder stranaka, nego o nječem što je kadro razvijeli i razne programe i strančki rad. Ima nekih stalnih pojava koje se opažaju i uvjek imaju stalne izroke a i posljedice. Na primjer, od kad se zna, uvjek su sve stranke, koje bili su u našem narodu, proti stranci prava kao takovoj i proti pristašama stranke prava. Od kad se zna, takodjer su proti stranci prava i sve vlade u hrvatskim zemljama. Proti stranci prava su i svih tudijski živili u Hrvatskoj, bili ti Talijani, Nemci ili Magjari.

Nego o timu još se dade razumjeti dok je svojstvena razinu vladam i tudjincima, ali kako da se razumije protim u mržnji, koju goje tobože domaći ljudi proti stranci prava?

Na prvi mah to ne ide, ali ako pogledamo koji su ti protivnici, postaje sva ta mržnja posve shvatljiva.

Stranka prava, kao ukupnost, nije nikada i nijednom prigodom učinila ništa što nije bilo na korist naroda i domovine, ništa što bi bilo protivno imenu, časti, napredku, jedinstvu i slobodi hrvatskog naroda; dakle radi obće koristi ne može biti u našem narodu mrtvili i neprijatelj stranke prava. A ipak tih neprijatelja, kako rekosmo, ima dosta.

Mi čemo ih nabrojiti. U prvom redu dolaze privrženici tujde misli, a to su poštizki Srbi, koji su odani i privrženi srpskoj političkoj misli, moraju da budu protivnici stranke prava. U tomu su oni posve blizu poduprinih tudjincima, i dok se oni u politici ne poistovjetuju sa Hrvatima, oni su im naravni neprijatelji.

Ali ne brojeće ove domaće protivnike stranke prava, mi tih protivnika imademo i među onima koji se prikazuju Hrvatima, i čudovato, uprav ova vrst protivnika najviše mrzi stranke prava. A to je i naravno, jer je većina njih ili odmetnica ili pa naranj sklonila da služi proti svom narodu i samoj svojoj osobi.

Što može dati narod hrvatski svojim sinovima, koji se trude da ga probude i na rad za njegovo trajno dobro uredi? Može se reći ništa.

I što imaju pravaši od svoga rada osim osobnih žrtava? I u istinu u nije-dnoj zemlji hrvatskoj nema pravaša koji od politike žive. Svaki ima svoj posao, po kojem samostalno uzdržaje sabe i

svoje, te svaki od svoga samo troši ako se bavi politikom. Nijednom pravašu politika nije velio zaslubje, zanat. Nijedan pravaš nije politikom obogatio, nijedan nije politikom sebe i svoju obvezblio. Nijedan ne uživa blagodati i pomoći svastava, vlade, vladinim poduzećima ili poduzećima od vlade subvencioniranih. Nijedan pravaš nema od svoje stranke ništa osim ljubavi i svestri da je u državi jači za izvođenje narodnih prava.

I onda još jedno. Buduć stranka prava najstarija, može se reći jedina povjesna stranka, koja se na narodom hrvatskim razvija od kad postoji, pravaš nesmisli imati druge ambicije nego da dodje gdje ga sumišljenci postave; dakle on mora biti u redovima kao i svaki drugi, i valja da za uvjek odkloni misao, da bi on mogao po svoj vojni imati svoju stranku. Uz to valja da je pripravan u svakom času na posljedice borbe, koja vlada između vlastodržaca i nastojuće stranke prava.

Kad znamo sve to, poznati su nam i uzroci radi kojih stranke prava imaju u narodu strastveni mržljak i neprijatelj. Svi ti nalaze se u redovima inteligencije. I bez da ih imenujemo i bez da ih poznamo, možemo ih nabrojiti tako reku teoretski.

Tko hoće da služi sustavu, bilo kao privrženici unionizma magjarskoga ili austro-ugarskoga, on ne može biti pravaš, a jer mu pravašto dozivlje, kao glas svjetske narode, njegovog kruhoborštva i odmetništva, on to pravašto mrzi. A mrzi ga još više i strastveni mu je neprijatelj. Svi su, kao obično, sa odmetništvom spjeni i interesu osobni i obiteljski.

Onda tko slučajno zabasa u stranku prava nadajući se tko zna čemu, kad vidi da od pravašta nema koristi osobne u pogledu materijalnom, a da u moralnom nisu njegove ambicije udovoljene, naravno je da on mora bježati.

A tko su ti koji od stranke prava bježe? Ima ih, koji su uvrijedili u poslu, koji su očajali i prkosljivi, pa zaboravljaju celi svoj rad i život, slijepli u mržnji, slablji da sami sebi zapovedaju,

podjavaju se laskavcima i kruhoborcima. Ovih je malo broj (Tuškan, Baraćić... opaz, korekt).

Ima ih umišljenih veličina, koji ne

trpe stege, hoće da imaju svoju vojsku, a ustrajaju svoju stranku, gdje oni vede i oblače. A da to postignu treba obećavati, zavajati, tako da neuki zbijaju misle imaju proroka. A prorok međutim skuplja i namješta na razna mesta svoju rodbinu po tankoj i debeloj krv. Stvara poduzeće da ti bogoci mogu uživati. Nijem pridružuje sve što misli da ima prava na taj način spasavati narod. Za to udri u talambase i grdi svakoga, neka se ljudi ne dosjeti, kamo se brodi. I tako vidi, nesmije reći, da je to sve za to, da se cješta jedna družba uzdigne. Sve to to bože za mali puč. (Smislaka... i naprednici. Opaz, korekt.)

I dolaze spasitelji težaka, seljaka, radnika, gradjana, koji svđi od politike živu, a koji bi bez nje skapavali od nevolje ili bi morali imati kakav fakav stalni zanat, i svit i viču na stranku prava na pravaš a inače su spravni da služe i Tomašiću i Khuenu, kako su to dokazali kad su se nudili. (Lorković, Wilder, Radić itd.)

All ih ima i još. Ljudi mislili da je pravašto isto što i današnje utvaralašto ili izrodjeno narodnoštvo, pa uskočili u pravaš, ali eto odmah posli zapinju, nemalo likerificacija, treba napraviti da se održi. Počeli žestoki progoni, treba skakati po kotarima, valja izdržati navalu vlade i vladine stranke širom zemlje, a volje nema na žrtve, bolje je u miru uživati i unapredijevati svoj posao i onaj svoje obitelji, pa eto najbolje prigode da se izmiri sa starim drugovima. Tako zajamči svoj položaj, posao unapred i može još dobiti nagrade, posjeda itd. (Biankini i drugovi. Opaz, korekt.)

Što bi još nabraljai? Zar da spomenimo i one koji su ostavili stranku prava iz lijenosti, iz čežnje da postanu štograd bez truditi se na javnom polju, one koji uvjek misle kako će napred sa kompromisima savjesti i dužnosti, te pri tom ne paze ni na svoj ponos?

Ili oni koji hoće da uživaju glos slobodnjaka i služe uvjek svakomu tko ih užira na mjestu?

Nećemo. Bit će dosta. Svi ovi, a ovo su stranke u hrvatskim zemljama, ne traže stranke prava, jer ih ona pozna i njihove ciljeve narodu otkriva.

Da toj raboti stranke prava doskoče, dosledno da se uzdrže, sve ove stranke i klike su uvjek složne, kad god se radi da ozoglase stranku prava i njezine ljudi.

Naravno, treba da narod zavede i

eto njihovih programa „liberalstva“, „naprednjaštva“, „težačiva“, „seljačta“ itd. itd.

Ali i narod razumije i shvaća, pa kad se nemože drugačije utići sa gospodama vlasti ili bilo komu, kao Magiarima ili Chlumeckima, da im pomognu.

A kad im je i to u taman, ili kad bi to tako barem moralio bili, uticu se istim pravašima pod plaštem narodne obrane.

Tako se događa kad su izbori blizu. Tako kod nas. Tako u Banovini i tako svukud. Nu ni to im više nemopna. Pravaš vole sami nego u zlju družtu. Sami će i ako po malo ali za to segurno osloboditi svog narod od tih i takovih stranaka, koje i nisu drugo nego skupine za javno osiguranje pojedinaca.

a ukladom pripomoći, te ih šalje zadružama, po prijavi, da ih uruče članovima. Ovo su rieči, ali djela govore drugačije. Pred nama su razni oglasi za nabavu raznih gospodarskih potrebština, na kojima se nalazi opazka, da će se dijeti uz obaljeni cienu, dok zlatna traje. Mnoge zadruge, netom prime ove oglase, razasili ih svojim povjerenicima, da obzname članove i da sakupe naručbe, ukesaju propisane kapare i t. d. Dok ovaj se posao obavlja, evo ti u najbolje naloga sa strane Žemaljskog Gospodarskog Vieča, „obustavite dalje primanje naručaba, zaliha, izcrpljena“. Što će sada uprava zadruge? Ništa ne može, nego javlja članovima što je u stvari. Članovi neuki neće da znadu zato i onda, evo muke i nevolje.

Pošto su članovi, koji su bliži upravi zadruge, dakle i imućniji opareni bili vise puta sa ovim, „izcrpljena zaliha, obustavite primanje naručaba“, oni ne čekaju kumulativnu naručbu, već što imaju opreme odmah, a tako dobiju robu uz popust, a ti moj siromašni seljaci, koji živej odaljen od siela zadruge, nedobješ gospodarske potrebštine, ne samo uz popust, ma ni robu samu, pak da je još imati i u tvorničarsku cienu. Ovo smo nuzgredno naveli, da se vidi, što se događa onda, da se ovakove zadruge osnivaju s repa, a ne s glave.

Zemaljsko gospodarsko vieće puno je činovnika, a medju svim tim nema mani jednoga, koji bi došao organizator zadruge, ili bio kadar da uputi u poslovanju tajnike i blagajnike, te uredi jednostavno, ali jedinstveno knjigovodstvo.

Uzveži, da ob ovom ovisi mnogo napred ovih zadruga, to se pokazuje priča potreba da se ovome doskoči, jer bez ovoga ove zadruge neće moći uspješno se razviti i biti će, ako ne na štetu, ali svakako ne na korist seljaccima stalištu.

U zadnjoj občoj skupštini Vieča bio je primljen predlog, da se 20.000 K uloži nešto obširnije na okružnicu Žemaljskog Gospodarskog Vieča od 25/10 t. g. Br. 8518, ipak danas moramo se dotaknuti jedne točke u njoj, koja nam služi na potvrdu gornje ogranjenje t. j. da su kotarske gospodarske zadruge, osnovane u ovom manji, većim dijelom skup ljudi, koji primaju i načinju robu na poljodjelskoj poslovništvu, uvećim dijelom radi sebe i svoje vlastite koristi, nego li radi obće koristi narodne.

Premda ćemo se mi napose osvrnuti

nešto obširnije na okružnicu Žemaljskog Gospodarskog Vieča od 25/10 t. g. Br. 8518, ipak danas moramo se dotaknuti jedne točke u njoj, koja nam služi na potvrdu gornje ogranjenje t. j. da su kotarske gospodarske zadruge, osnovane u ovom manji, većim dijelom na korist imućnijim težacima i posjednicima.

U ovoj se okružnicu kaže, da su ove zadruge neki posrednik između poljodjelaca i vieča, koje naruči gospodarske potrebštine za poljodjelje uz obaljeni cienu

Evropske su države dosad imale u Tangeru svoje konzule, medju kojima je bio najglavniji englez, jer je Maroko dosad najviše trgovao s Englezom. Tako je god.

1904 i 1909 od cjelokupne marokanske trgovine 88 i 130 mil. maraka odpadalo na Englezku, 37 i 50 mil. na Francusku, 25 i 46 mil. na Njemačku, itd. Raznjer se je već od 1904 do 1909 znatno promjenio u prilog Francuzke a vremenom će se i više promjeniti.

Dok se sada u njemačkom parlamentu i u njemačkoj javnosti veoma žestoko kritikuje držanje njemačke vlade u marokanskom pitanju, dok najbolji političari nječki napadaju Englezku, radi njezinog neprijateljskog držanja prema Njemačkoj, spravljaju se Francuzci da čini častnije izvrši svoju zadaču. Francuzka je zvana da Maroku dade nutrij mir i da ju otvori evropskoj civilizaciji. Maroko je po sebi bogata i plodna zemlja. Zemlja crnica u sredozemnom klimatu provinциjama donašat će izobilja roda, kad se počne racionalno obrađivati i umjetno natapati. Maroko je zemlja budućnosti, koja će po evropskim uplivom na različitim područjima narodnog gospodarstva donaći zdati izobilja ploda. Uz mir treba Maroko mnogo kapitala; a toga u Francuzku izobilja. Francuzki kapital i francuzka kolonijalna politika Evropi su najboljim jamstvom da u Maroku počinje „novi vek“.

i. j.

MAROKO.

Već od godine 1830 radi Francuzka o tome, da pokori svoj vlasti čitavu zapadnu Afriku. Te godine pokoriše Francuzi Alžir, a 1882 Tunis. Dve godine iz tega (1884) osnivaju Niemci prve svoje kolonije u Africi, te izstupaju kao ozbiljni takmici Francuzke. Tisućeljna borba između Francuzke i Njemačke prenesena je bila u samu Afriku. Slobodnih država afričkih naroda je nestajalo; doista toga pokorili Francuzi, nešto Niemci i Talijani, a naviše Englez. Francuzka je nastojala pokoriti Maroko te tako pod svoju vlast sputati sve atiske zemlje. Žestoko joj se opere Njemačka. Venlevasti vitečale su u Algecirasu (1906) i zanjali slobodu Maroku. Malo je to korištilo, jer je upliv politički i gospodarski francuzke republike u Maroku danomice rastao. Krivim su to okom gledali Niemci te pred nekoliko mjeseci radi marokanskog pitanja priblijevi evropski rat. Zapletaj je svih, te bez krv: Maroko je doista mnogo toga moralu ztrivat da poluči ovaj uspjeh u kolonijalnoj politici. Slobodne su sada ruke Englezima u Egiptu, Talijanima u Tripoli, Španjolima i Niemci dobivaju velike gospodarsko-trgovачke povlastice u samom Maroku, pače Njemačkoj daje Francuzka značne teritorijalne rekompenzacije u francuzkom Kongu.

Nova provincija francuzke Afrike leži na sjevero-zapadnom dijelu kontinenta. Prostire se od obala sredozemnog mora i Atlantika do suha rječne korutine Vadi-Draa. Time se krajem viju zapadne kose atlaskog gorja: Rif i visoki marokanski Atlas s najvišim vrhuncem Debel-ara-aja (4300 m) pokrivenim sniegom. Južnim se obrobom marokanskog Atlasa vije do 3000 m. visoki plateau u slični Antialtias koji se polagano gubi u Saharskoj pustari. Put sjevra spušta se Atlas u zatavancima u Marakešku visokom ravanju, koju do bogatog crnozemlju. Marokan skog dijeli odusti stepski kraj. Klimu Maroka možemo nazvati prelaznog klimom među sredomorske i saharske klimu. Njezine su karakteristike: zimski kiši, ljetna suša, velike razlike u temperaturi. Više kiše pada u obalu i na sjeveru, manje prema jugu i nutrnosti zemlje. Uz obalu prevladaju zimski kiši: prama Sahari proljetne i jesenske.

Usled geografskog položaja i množine oborine, i flora i fauna Maroka prestavljuju manje prijelaz od sredozemnog mora do Sahari. Na obalama prevladjuje sredomorski element, dočin je ukrasiti saharški. Stanovništvo Maroka može se glavnom razdiliti u dva dijela: Berberi i Arapi. Berberi su starosjedioci, koji su kroz vječne znanje dobrane svoj kraj i narodne običaje. Sveti su boje, srednje veličine, a vitička stasa. Poljodjelci su. Grade kamene kuće i gline potešušice, a obitavaju u

seoskim naseljima. Arapi su došli 7-og stoljeća kao osvajači. Nomadi su oni i danas. Stanuju u selima i gradovima. U selu žive pod šatorom a bave se stočarstvom, u gradovima bave se pretežno trgovinom i obratom. I u gradovima staniće Arapin često pod šatorom, jer je od prirode nomad. Arapima su srodnici Židovi, kojih ima u Maroku oko 100.000. U ove se krajeve doseži oni su progona u Španiju koncem srednjeg veka. Mješanici Arapa i Berbera poznati su pod imenom Beni, ali mješanje dviju plemena bilo je daleko jače u Alžiru i Tunisu nego u Maroku. Ipak su se tekom stoljeća razlike između Berbera i Arapa dosta izgradile, a tome je mnogo doprinelo i Islamska svosa s njihovim jezikom Arapskim. Etipljana imu u Maroku samo nekoliko tisuća, i to ponajviše Španjolaca i Fran-

cuša. Površinom je svojom (440.000 km²) Maroko nešto manji od same Francuzke (436.000 km²). Stanovnica je u Maroku nekih 8.000.000, dočin u Francuzkoj oko 40.000.000 prema tome je gustoća stanovništva u Francuzkoj 75 a u Maroku samo 18. Nutrnosti je zemlje još uvek dosta slabo poznata. Fanatizam vjerski Marokanaca, samovolja njihovih vlastara, nutrnosti borbe između različitih plemena doprinijese mnogo da su srednjevečne prilike uzdržale do današnjeg dana. Do najnovije doba ostala je ta zemlja, koja je na domaću Europe, posve zatvorena evropskoj civilizaciji i svjetskom

tom obilaziti jednu za drugom izpravljajući nedostatke i mane koje opazi. Ostavimo li ih pak svojoj sudsibini, one će životariti, ali nikada živiti.

Iz hrvatskih zemalja.

Izborno gibanje u Banovini.

Pravaši otočkog kotara proglašili su jednoglasno svojim kandidatom odličnog hrvatskog književnika prof. dr. Milana Ogrizovića. Za kotar Pregradu proglašen je kandidatom bivši zastupnik dr. Vinko Kiš, pravaš.

Od pravaša kandidiraju nadalje i u Petrinji prodsjednik stranke dr. Mile Starčević, u Požegi župnik Lesni, a u Velikoj Gorici Ivan Peršić.

Ban Tomasić prihvatio je ponudjene mu kandidature u prvom izbornom kotaru zagrebačkom i u kotaru ogulinском, gdje od koalicije kandidira dr. Nikolić koji je god. 1907 rudio Tomasiću u onom istom kotaru. Podban Chavak kandidira u svom dosadašnjem kotaru u Žemunu i u Donjem Miholju proti koalicioncu dr. Poljaku.

U Osieku gornjem gradu kandidira od nezavisnog kluba dosadašnji zastupnik onoga kotara dr. Pinterović. Protiv njemu valjda će od strane vlade izstupiti sam podban Chavak. U Osieku donjem gradu postavljen je zajednički opozicioni kandidat dr. Kraus, proti kom je od vladinovaca nošen odjeli predstojnik za pravosudje Brošcan.

Srbska radikalna stranka nije se spoznala s koalicijom gledje uže izborne kooperacije te je za sada postavila sledeće kandidature: Karlović; dr. Grgorje Krasojević; Mitrović; dr. Žarko Miladinović; Irić; dr. Milićev Babić; Ilok; dr. Svetislav Novak; Martinci; pop Milan Miladinović; Hrtković; Laza Vračarić; Stara Pazova; Laza Kočažić; Dalj; dr. Jovan Kockar; Ruma: Moja Hrvatčina.

Koalicija kandidira proti Tomasiću u prvom kotaru zagrebačkom dra. Nikoliću, u drugom proti vladinovcu dr. Specvu grolu Kulmeru, a u Djakovu jučerašnjeg magistarom dra. Švarcmayeru, djakovačkog načelnika.

Jubilej nadbiskupa Stadlera.

Nadbiskup dr. Stadler u Sarajevu proslavio je nadijelni i jubile, naime 30. godišnjicu što je posvećen za nadbiskup vrhobosanskog. Pred 30. godinu bio je tadašnji profesor zagrebačkog sveučilišta dr. Josip Stadler u crkvi sv. Klementa na grobu sv. Ćirila posvećen za nadbiskupu. Sledi nadpastro proslavio je ovaj jubilej u najvećoj tišini, daleko od svoje nadbiskupije.

Demonstrativni povratak budućeg priestolonasljednika iz Bosne.

Budući priestolonasljednik nadvojvodja Karlo Franjo Josip sa suprugom nadvojvodkinjom Ziton imao je najčešće da na svom bračnom putovanju proputuje Bosnu te da se preko Broda vrati u Beč. Dne 22. ov. mј. zaputio se iz Mostara prema Sarajevu. Iznenada na putu u stanici Jaslanica nadvojvoda se je naglo povratio natrag u Gruz. Magjarske državne željeznicne činile su nadvojvodi potekloće radi posebnog dvorskog vlaka od Broda dalje, i zato je nadvojvoda naglo promjenio osnovu svog putovanja.

Odlukovani hrvatski umjetnici.

Na rimskoj izložbi osim Meštrovića odlukovani su i sljedeći hrvatski umjetnici: kipar Rosandić i slikar Rački i Križman, sva tri zlatnom medaljom.

Hrv. kat. ak. društvo „Domogoj“.

Ovo akad. društvo u Zagrebu na glavnoj skupštini dne 14. o. mј. za zimski semestar šk. god. 1911.—12. izabralo je novi odbor, koji se je na prvom odborskom sletu okovo konstituirao: Predsjednik: Franjo Richter, cand. phil.; Potpredsjednik: Vendešin Megler, cand. iur.; Tajnik: Emil Rogulja, cand. iur.; Blagajnik: Vladimiro Cicak, cand. iur.; Knjižničar: Petar Greć, stud. phil.; Arhivar: Stjepan Kanotić, stud. Ing. forez.; Revizori: Mihal Kelović, cand. phil.; Ivo Jelavić, cand. iur.

Rat u Tripolisu.

Sve više prodire uvjerenje, da se turko-talijanskom ratu u Tripolisu neće tako brzo vidjeti kraja, ako među ratućim strankama ne prevlada razbor te se spor mirno rješi. Ovo zavlačenje i jest takтика Turske, da tako prisili Italiju na

što povoljnije uvjete mira. S treće strane iznosi se predlog neka bi se spor rješio tako, da Tripolis ostane i nadalje formalno pod suverenitetom Sultana, a faktično pod upravom Italije i to u formi najmanje za 99. godina.

O akciji talijanskog brodovlja u egejskom moru s talijanske strane javlja se, da je ta akcija samo odgodjena i to u prvom redu radi boravka englezko-kraljevskog para u Sredozemnom moru, ali da će se akcija svakako provesti. Međutim i Turci utvrđuju svoje položaje i egejskom moru, u Dardanelima i u Bosforu. Lemnos, Mitiene, Chios, Rodos imaju turske posade od 5 hiljada do 8 hiljada vojnika; Smirne ima 15 hiljada. Osobito je utvrđen Gallipoli na ulazu Dardanelu, a da i ne govorimo o Solunu.

Iz Garigrada odprema se ovo dana 40 milijuna lira turskim četama u Tripolisu. Ovo je znak, da Turska ne misli naprosti pokloniti se zapovjedi Italije i da stanje turskih četa nije tako jednostavno kakvih je prikazuje talijanska štampa. Turske čete u Tripolisu mora da dobivaju pojačanja i municije. To se razabire iz pojasnja berlingskog „Lokal Anzeiger“ koji predbacuje Englezkoj da čini sada u Egiptu za rat u Tripolisu ono što je činilo u Transvaalu za rat u njemačkoj koloniji u jugozapadnoj Africi. Onda joj Englezka obskrbljava oružjem Hotentote, a sada, dozvoljavajući prolaz kroz Egypat ljudima i oružju, omogućuje Turcima da uduze odluku.

Kako se iz svega vidi, Italija imat će još vratjeg posta da obavi podpunu okupaciju Tripolisa, koja je malo teža nego jedna obična štinja, kako ju predstavljala talijanska štampa.

Iz grada i pokrajine.

Ljčna viest. Zast. dr. Dulibić, na kon dvomjesečnog odsustva radi zasjedanja carinčkog vjeća, prispio je juče nego jedna obična štinja, kako ju predstavljala talijanska štampa.

Zast. Dr. Dulibić držao je u proračunskom odboru carinčkog vjeća dne 23. t. mј. odluči govor. Osvrnu se je najprije na izjavu ministra predsjednika gledje recipročnosti zagrebačkih nauka; veli da je se ja izjava žalostno dojnila, jer dokazuje da austrijska vlada od nazad 10. godina, otkad su u kreposti naredbe o zagrebačkim izpitima, nije učinila nikav korak, da se dođe do povoljnog rešenja ovog pitanja. G. ministar se nalazi na istoj točki na kojoj je bila vlada otrog 10. godina. I danas gosp. ministar govor, kao da u Zagrebu nisu uvedene kod univerzite prenake i nadopune, koje bi bile potrebne i da se kod nas pripoznaju zagrebački izpit. Nastavni faktori u Zagrebu učinili su sa svoje strane sve što su cijenili da dostigne za pripoznjanje zagrebačkih ispitova u Austriji. I na samim izpitima kandidati ove poli monarhije bivaju izpitivani iz onih predmeta koje ovduje kod naših trebuj. Ipak g. ministar govorio je tako, da kroz kroz 20. godinu, u Zagrebu ne bi bilo ništa učinjeno! To dokazuje, da vlada nije marla da dozna za to današnje stanje stvari kod zagrebačkog sveučilišta, niti da je išta poduzela u svrhu postignuća podpune ravnnopravnosti nauka. Ovo je prvi put, da je jedan ministar spomenuo, kako se poduzmu mjeru, kako bi se moglo ovdje kod nas pripoznati valjanima zagrebačke ispite.

Pošto spremnost, veli govornik, da u Zagrebu učine ono što god bi zahtijevala austrijska vlada, još preko svega onoga što je kod zagrebačke univerze već učinjeno u svrhu da se dodje do traženog recipročnosti.

Governik bavi se historijatom ovog pitanja. Dokazuje identičnost, jednakost predmeta; itičiće ogromne potekloće što nameću hrvatsko-maliču, ako hoće da višu naobrazbu steče u materinskom jeziku; on mora da položi jedan državni izpit više, mora da pretpići troška, danguje, gubitka u rangu itd. To je upravne mnešnivo! Governik ne stavlja druge mnešnivo nego da se hrvatski mladost našu oslobođi od togu mnešniva.

Governik se osvrne zatim na željezničko pitanje. Veli da je austrijska vlada kriva ovomu nesnosnomu stanju stvari. Ova daje pogodnosti Ugarskoj, ne gradi austrijske željeznice, neće da znade za obranici sud; ona vazda pokriva ugarsku vladu i neće na bilo kakav način da ju izlaže. Pomanjkanje sveza između obala

i kopna glavni je i jedini uzrok svih naših nevolja. Radi nestašice i ambicija ponizuju dobro hrvatski stvar u hrvatsko načelo.

Sutradan je bio srdačan rastanak na parobrodu u Gruzu, gdje su prijatelji i prijatelji na polazku pozdravili dra. Krstelja, koji je od njih pozvan bio vrlo rado došao da zastupa i branii mlade i poletne Hrvate.

Prolom oblaka nad Betinom. Brzjavljaju nam iz Betine 25. ov. mј.: Noćas je prolom oblaka počinio neprocjenivu štetu u mjestu i okolici. Molimo da nam se pomože u budi!

I iz drugih mjestu dolaze jednake vesti, pa apeliramo na nadležne čimbenike, da priskoče u pomoć narodu.

Procjena elementarnih šteta. U katu Šibenčkom započeo je svoj rad povjerenstvo za ustanovljenje elementarnih šteta u svrhu eventualnog provedenja oskudičke akcije. U občini vodnici započelo je dne 24. ov. mј., a u občini skradinskoj počet će dne 27. ov. mј.

Pravaška pobjeda u Komiji. Brzjavljaju nam iz Komje dne 25. ov. mј.: Pravaška misao slavi pobedu i u ovoj občini. Dosadašnji načelnik ponovno biran, a u njega pravaška uprava.

Ova nas je vist ugodno iznenadila. Cast Komiji!

Novo občinsko upraviteljstvo u Vodicama. Pišu nam iz Vodica 23. ov. mј. Danas se sastalo novo občinsko vijeće, da izabere novog načelnika i novu občinsku upravu. Izboru prisustvovao je kotarski poglavar gosp. Kalebić, a za prisjednike: Niko Fržop (pravaš), Tome Ivas (pravaš), Ante Pelajić (neutralac), Niko Kranjčić (pravaš), Grgo Markoč (Hrv. stranka) i Štefko Čišin Šain (Hrv. stranka).

Novi načelnik mlad je čovjek, pun rodoljubnog zanosa i dobre volje da podradi za svoje redno mjesto. Čestitamo i njemu i ostalim njegovim drugovima!

Izbor općinskog upraviteljstva u Tisenskom obaviti će se u pondjeljak 27. ov. mј.

Željezničko vjeće u akciji. Pišu nam iz Spiljeti: Tko se ne sjeća, kakvim je sam entuziasmom u domaćoj i stranoj štampi, bio pozdravljen osnutak željezničkog vjeća. Dosta je bilo prisustvovati konstituirajućoj skupštini, na kojoj su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada dozvola bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječke rezolucije i sa svim obraćunao s Magjarama, jednostrukno prihvaćene rezolucije zadivili su mnajnici, na kojima su bile zastupane sve naše strančke grupacije i gdje je vlada tako bratski sklad, da ga je težko zamisliti, a kamo li sličnog nači u strančkoj našoj borbi. Prelazimo preko pojedinih govornika, a nuzgredno spominjemo, da je u tom oduševljivanju dr. Tresić trenutno bio zaboravio na svoje načelo i svoj položaj u „Hrvatskoj Stranci“, da je govorio posve u stečkliškom dijelu i tonu, a tom se zgodom pak. Milić za uvek odrekao rječ

„Crna ruka“ u Srbiji.

Već od nekoliko tjedana unatrag pronose se po budimpeštanskim i bečkim listovima vesti, da je u Srbiji osnovano jedno tajno političko teretičko društvo, koje namjerava počinjati političke atentate i nasilja. Na nesreću došlo je u Srbiji do trog ubijstva, koja se pripisuju političkim motivima. Posve je prirodno, da je Srbiji kivna štampa u Budimpešti i u Beču te vести nadovezala najnevjerljavije kombinacije. Beogradski „Pijemont“ još sada iznosi o tom tajnom udruženju senzacije, a isto tako i drugi beogradski listovi. Međutim evo iznosi beogradskog „Politika“ interview sa jednom od najvažnijih ličnosti te veli, da su sve glasine iznesene o tendenciji te tajne političke organizacije pusta naklapanja. Društvo da doista postoji, ono je osnovano prije više mjeseci, i danas broji preko 2500 članova. Osnovano je sa čisto patriotskim ciljem. Otuda je prirodno, što su mu pridolazili poglavito mladići oficiri i omladina.

Mjesecu društvo se organizovalo, izvodilo izvjetne poslove, razpoređivalo svoju snagu prema potrebama i upućivalo s voje članove na rad uvećao ih u tajne čljeve organizacije prema tome, zašto je koli od tih članova bio određen.

Medutim, prije nekoliko nedelja, u srednog rata jednoma od vidjenih članova organizacije, oficiru, učinio se prema izvjetnim okolnostima, da postoji opasnost, da će se društvo zlorabiti da unutrašnje ciljeve, koji bi bili u opreci sa njegovim ciljevima, a na štetu zemlje. Smatrao je, da ima razloga za strah, da se društvo ne okreće protiv koga u zemlji — progovorio je. Tako je stvar izbila na javnost, izprele se iz nje čitave bajke i potekla je cijela kampanja.

Ako hoćeš biti zdrav i mlad — jedi travu.

Ruski slikar Rjepin jeo je travu sa liva, držeći da je samo hrana jelo koje odgovara našem organizmu i jedino koje daje zdravlje i produžuje mladost.

O ovom osobitosti Rjepinovoj bilo je govora jedne večeri na plesu u kući nedavno umorenog ruskog ministra predsjednika Stolypina. Društvo je pučalo od smieha.

Što se smijete? — reče Stolypin. — Ja sam o tome dugo razmišljao i siguran sam, da hrana ima silnu važnost u ljudskom životu. Veliki glumac Kean o tome je tako bio uvjeren, da se je držao osobitog načina hranjenja, e da se poistovjećuje s osobama koja je imao predstavljati, da udje u njihovu kožu. Tako je jeo samo lagana jela — na primjer ptice — kada je imaoigrati ulogu mladog junaka, jer takva jela davala mu spremnosti i brzinu. Ako je ipak imao predstavljati miroljubivog, trbušastog gradjanina, tada bi se najeo svinjskog mesa. Kada bi imao igrali ulogu zaljubljenog (rekav ovo Stolypin baci jedan nemirani pogled na gospodje) jeo bi samo jarčevine. Ali da je Kean imao predstavljati jednog državnika — završi Stolypin — držao bi se sigurno nauke Rjepinove i bio bi se najeo krme.

Kradja jedne dragocjene slike.

U noći od 19 na 20 ov. mj., dok je gradom bjesnila strašna oluja, ukradeno je u Firenz skupocjena slika „Madonna della Stella“, umjetničko djelo slikara Beata Angelico. Nije se još smirio svjet radi kradje „Gioconde“ od Leonarda da Vinci iz parizkog Louvrea, kad eto opet jedne vesti koja javlja još jedan neprocjenjiv gubitak. „Madonna della Stella“ je slika malenog obsega, a vrijednost ceni joj se na po milijunu lira. Zločinci provallili su u muzej sv. Marka, gdje je slika bila, kroz krov. Dosad nije im se moglo uči u trag.

Zanimivo bračno putovanje.

Zrakoplov je dobro došao ne samo ratujućim strankama za vreme rata, nego je i mladom sretnom mladencu dao ideju, kako će bračno putovanje sa svojom obožavanom provesti u zračnim visinama, daleko od očiju i zlobe sveta.

Nadporečnik zrakoplovnog odjela u Lincu König slavio je svadbu sa gđicom L. Schmidt, kćerkom generalmajora. Mladenci su otigli u zrakoplovu na svoje svadbeno putovanje. U dvorištu plinare, gdje se je zrakoplov punio, sakupilo se mnogobrojno občinstvo a medutim i protektor društva nadvojvoda Josip Ferdinand. Zrakoplov je bio iskišen cvjećem. U 11 sati su došli mladenci. Nadvojvoda im je srdačno čestital i dao im prekrasnu kitu cvjeća. Onda su mladenci u zrakoplovu fotografirani a na to je nadvojvoda zapovedio da se zrakoplov pusti. Zrakoplov se je digao vrlo brzo visoko u zrak i izčezao u pravcu prama Pfenningberga.

Bilo bi svakako zanimivo, kada bi nam ovaj originalni mladi bračni par pričao dojmova sa svog bračnog putovanja.

Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i drug.)
Vlastnik, Izdavatelj i odgovorni urednik:
JOSIP DREZGA.

Uspješno se oglašuje u „Hrvatskoj Rieči“

Marko Markovina
SPLIT
— Telefon 93. —

Skladište i Zastupstvo

Peći i šparherda,
- - - Eternita - - -
Cijevi, dimnjaka i pločica
: keramike :
Stakala prostih i ornamentalnih
Papendeka tankog i debelog
Zahoda porculane i t. d.

Vrućina i žedja ...

Oslabljeni i umoran
postane svaki, koji si u vrućim danima
gasi žedju sa vinom ili pivom.

Veselje za rad i jakost

očuva si pak svaki, tko popije za ugašenje
žđe čašu ohladjene kave „ENRIL“.

Ovaj „Enril“ zavrijetak se pripravlja na
posvu jednostavni način. Uzmi u 1 litru
vode 2 pune žličice (10 grama) „Franckova“
kavogin nadomjestka „ENRIL“, pusti to 5 časa dobro kuhati; kod 1.
vrijenja 1 put izmješaj, pusti zatin 3 časa, da se staloži, odlij zavrijetak, pridomiti
nešto sladura, te pusti, da se sve to ohladi.

1 litra te ukusne kave „ENRIL“ stoji
sladrom zajedno samo

2-3 p.

Ako se sa mlijekom
gorka piće, jesti kava „ENRIL“ (6
grama na 1/4 litre vode) izvrstan zajtrak,
a također i večera

Ova kava „ENRIL“ proizvadja se jedino
u tvornici HENRIKA FRANCKA SINOVU U
ZAGREBU, a dobiva se u svakoj trgovini špe-
cerajske robe.

POZOR RODOLJUBI!

Zahtjevajte posugdje
naše igrače karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica igračih karata u Ljubljani.

Austrijsko parobrođarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. slijedeće
glavne prupe:

Trst-Metković A (poštanska)

Polažak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posle podne;

povratak svake srijede u 6 sati prije podne.

Trst-Metković B (poštanska)

Polažak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posle podne;

povratak svake srijede u 6 sati prije podne.

Trst-Metković C (poštanska)

Polažak iz Trsta u subotu u 5 sati posle podne;

povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst-Korčula (poštanska)

Polažak iz Trsta u utorku u 5 sati posle podne;

povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Trst-Sibenik (poštanska)

Polažak iz Trstavake srijede u 5 posle podne;

povratak u utorku u 6 sati prije podne.

Trst-Metković D (trgovacka)

polažak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod.

povratak svake nedjelje u 23 posle podne.

Trst-Vis (trgovacka)

Polažak iz Trsta u petak u 5 sati posle podne;

povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Utemeljeno godine 1820.